

Sygn. akt III AUa 1538/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Szybka

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak (spr.)

SSA Joanna Baranowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Sztuka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 1 października 2015 r. w Ł.

sprawy (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.**

przy udziale zainteresowanych: R. I., E. J., K. J. (1), A. K., G. K., K. M., A. M. (1), J. M., P. M., E. M., M. M. (1), M. M. (2), M. N., S. S., W. S., D. W., K. W. (1), K. W. (2) i Z. Z.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek apelacji (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 16 października 2014 r. sygn. akt V U 571/14

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. kwotę 2.280 (dwa tysiące dwieście osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.**

Sygn. akt III AUa 1538 /14

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 16 stycznia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne pracowników (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.: M. M. (2), M. M. (1), J. M., A. M. (2), K. M., K. W. (2), Z. Z., D. W., K. W. (1), P. M., S. S., W. S., E. M., R. I., E. J., K. J. (2) i G. K. w miesiącach: grudniu 2010 roku, grudniu 2011 roku i grudniu 2012 roku. W odniesieniu do M. N. w miesiącach grudniu 2011 r. i grudniu 2012 r. oraz w odniesieniu do A. K. w grudniu 2010 r.

Od powyższych decyzji odwołał się płatnik składek, wnosząc o ich zmianę poprzez ustalenie, że wypłaty dokonane przez płatnika na rzecz zainteresowanych w miesiącach grudniu 2010 r., 2011 r., i 2012 r., tytułem „świadczeń przedświadczeniowych” – w kwotach wskazanych w zaskarżonych decyzjach – nie stanowiły podstawy wymiaru składek

na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Jednocześnie skarżący wniósł o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniami z dnia 2 października 2014r. Sąd Okręgowy połączył sprawy z odwołań od w/w decyzji do łącznego ich rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 16 października 2014 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołania płatnika składek.

Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach: Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G., jako pracodawca (płatnik składek), jest zobowiązany do odprowadzania składek do ZUS z tytułu ubezpieczeń społecznych pracowników, tj. ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego i wypadkowego oraz ubezpieczenia zdrowotnego. W Spółce (...) funkcjonuje Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych. W okresie od dnia 1 kwietnia 2006 roku do dnia 31 grudnia 2010r. obowiązywał u płatnika Regulamin Gospodarowania Środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych z dnia 1 kwietnia 2006r., zmieniony aneksami, ustalony przez Zarząd Spółki G. w porozumieniu z przedstawicielem załogi T. B.. Zasady gospodarowania Funduszem oraz podział środków Funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej (preliminarz wydatków na dany rok) ustalał Zarząd jednostki w uzgodnieniu z przedstawicielem załogi.

Osobami uprawnionymi do korzystania ze świadczeń z ZFŚS (zgodnie z § 10 Regulaminu) byli: pracownicy, dzieci pracowników do lat 21, pod warunkiem kontynuowania nauki, pracownicy na urloпах wychowawczych oraz współmałżonkowie korzystający ze świadczeń wymienionych w § 12 pkt 2 (§ 10). Regulamin przewidywał, że w szczególnie uzasadnionych przypadkach, pracodawca mógł przyznać pomoc z Funduszu innym członkom rodziny pracownika, a także emerytom i rencistom - byłym pracownikom spółki, których stosunek pracy został rozwiązany w związku z przejściem na emeryturę lub rentę (§ 11). Rozdział II Regulaminu określał przeznaczenie Funduszu. Przepis § 12 w brzmieniu ustalonym aneksem z dnia 30 listopada 2007 roku przewidywał, że z Funduszu Socjalnego mogą być dofinansowywane świadczenia i usługi w postaci:

1. wypoczynku dzieci pracowników w formie: zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży w formie kolonii, obozów i zimowisk, „zielonych szkół”, wczasów dla dzieci, w tym także połączonego z nauką oraz pobytów sanatoryjnych; wypoczynku dzieci i młodzieży do lat 15 pozostających pod opieką rodziców;
2. krajowych i zagranicznych wycieczek turystycznych wyłącznie dla pracowników i współmałżonków;
3. świadczeń rzeczowych w formie: paczek świątecznych dla dzieci i młodzieży od 1 roku do lat 15; bonów towarowych;
4. pomocy finansowej w formie zapomóg przyznawanym pracownikom lub członkom ich rodzin w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci.

Decyzja w sprawie zasad rozdziału środków Funduszu na świadczenia rzeczowe każdorazowo była podejmowana przez Pracodawcę lub upoważnioną przez niego osobę jak i upoważnioną komisję (§ 19 Regulaminu). Podstawą przyznania pomocy socjalnej finansowanej z Funduszu było złożone na piśmie oświadczenie osoby uprawnionej wraz z wyliczoną wysokością dochodów brutto przypadających na osobę w rodzinie. Wzór oświadczenia stanowił Załącznik Nr 1 (§ 21 Regulaminu).

W dniu 24 listopada 2010 roku Zarząd Spółki G. w porozumieniu z przedstawicielem załogi T. B. postanowił udzielić pracownikom przedświątecznej pomocy materialnej finansowanej z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w zamian za bony towarowe ustalając następujące kryteria:

- przy dochodzie do 400% minimalnego wynagrodzenia na członka rodziny – pomoc finansowa w kwocie 700 złotych;
- przy dochodzie powyżej 400% minimalnego wynagrodzenia na członka rodziny – pomoc finansowa w kwocie 490 złotych.

W grudniu 2010 roku płatnik składek wypłacił z (...) 190 pracownikom, w tym zainteresowanym, świadczenia przedświąteczne w kwotach po 700 złotych oraz jednemu pracownikowi – A. B. świadczenie przedświąteczne w kwocie 490 złotych.

Od dnia 1 stycznia 2011 roku zasady korzystania z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych u płatnika określał nowy regulamin z 2011 roku, ustalony jak poprzedni, przez Zarząd Spółki w porozumieniu z przedstawicielem załogi reprezentującym interesy pracowników – T. B..

Zakres osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń z Funduszu był taki sam, jak w poprzednim regulaminie. W rozdziale III § 12 Regulaminu wskazano, że fundusz socjalny jest przeznaczony na:

1. dofinansowywanie świadczeń i usług świadczonych na terenie kraju oraz za granicą, tj.: wypoczynku dzieci pracowników w formie zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży w formie kolonii, obozów i zimowisk, „zielonych szkół”, w tym także połączonego z nauką oraz pobytów sanatoryjnych; wycieczek turystycznych wyłącznie dla pracowników i współmałżonków organizowanych przez pracodawcę; imprez sportowo-rekreacyjnych;
2. przedświąteczną pomoc finansową lub rzeczową w formie: paczek świątecznych dla dzieci i młodzieży od 1 roku do lat 15; bonów towarowych;
3. pozostałą pomoc finansową w formie zapomóg przyznawanych pracownikom lub członkom ich rodzin w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci.

Podstawę do naliczenia dofinansowania dzieci pracowników korzystających ze zorganizowanych form wypoczynku w formie kolonii, obozów i zimowisk stanowiły rachunki, a także inne dowody potwierdzające czas trwania i poniesione koszty (§ 16).

Decyzję w sprawie zasad rozdziału środków Funduszu na świadczenia rzeczowe, uwzględniającą sytuację materialną każdorazowo podejmował Zarząd (§ 18). Podstawą przyznania pomocy socjalnej finansowanej z funduszu było złożenie na piśmie oświadczenia osoby uprawnionej wraz z wyliczoną wysokością dochodów brutto przypadających na osobę w rodzinie zgodnie z Załącznikiem Nr 1, przy czym dochody dzieci oraz renty i alimenty przyznane na dzieci winny być włączone do dochodów rodziny (§ 20 ust. 1 i 2). W przypadku znacznego pogorszenia się sytuacji materialnej rodziny, na wniosek pracownika, były brane pod uwagę dochody rodziny z okresu trzech miesięcy poprzedzających miesiąc przyznania świadczenia lub dofinansowania.

W dniu 18 listopada 2011 roku Zarząd Spółki w porozumieniu z przedstawicielem załogi T. B. postanowił udzielić pracownikom przedświątecznej pomocy materialnej finansowanej z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w zamian za bony towarowe ustalając następujące kryteria:

- przy dochodzie do 400% minimalnego wynagrodzenia na członka rodziny – pomoc finansowa w kwocie 700 złotych;
- przy dochodzie powyżej 400% minimalnego wynagrodzenia na członka rodziny pomoc finansowa w kwocie 490 złotych.

W dniu 23 listopada 2012 roku Zarząd Spółki w porozumieniu z przedstawicielem załogi T. B. postanowił udzielić pracownikom przedświątecznej pomocy materialnej finansowanej z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w zamian za bony towarowe ustalając następujące kryteria:

- przy dochodzie do 400% minimalnego wynagrodzenia na członka rodziny – pomoc finansowa w kwocie 800 złotych;
- przy dochodzie powyżej 400% minimalnego wynagrodzenia na członka rodziny- pomoc finansowa w kwocie 500 złotych.

W grudniu 2011 roku płatnik składek wypłacił z ZFŚS wszystkim pracownikom „świadczenie przedświadczone” w tej samej wysokości tj. w kwocie 700 złotych.

W grudniu 2012 roku płatnik składek wypłacił z ZFŚS wszystkim pracownikom, „świadczenie przedświadczone” w tej samej wysokości tj. w kwocie 800 złotych.

Obowiązujące u płatnika kryterium podziału pomocy przedświadczonej między uprawnionych w postaci 400% minimalnego wynagrodzenia zostało zaproponowane płatnikowi przez przedstawiciela załogi T. B., który wcześniej uzgadniał to kryterium z kadrową A. Ś.. T. B. i A. Ś. chcieli, aby jak najwięcej pracowników mogło skorzystać z pomocy przedświadczonej w takiej samej wysokości i dlatego wybrali takie kryterium. Pracodawca zaakceptował wskazane wyżej kryterium. Do korzystania z pomocy przedświadczonej uprawnieni byli wszyscy pracownicy płatnika, za wyjątkiem członków zarządu Spółki. Płatnik w spornym okresie 2010-2012 zatrudniał około 200 osób. W spornym okresie pracownicy otrzymywali wynagrodzenie w wysokości od minimalnego wynagrodzenia do około 6.000 złotych. Tylko zarobki w grupie kierowniczej przekraczały kwotę 6.000 złotych.

W celu uzyskania pomocy przedświadczonej pracownicy składali w spornych okresach płatnikowi pisemne oświadczenia o dochodach brutto na jednego członka rodziny. Dochody w przeliczeniu na jedną osobę kształtowały się u w rodzinach pracowników płatnika od kilkuset złotych (najniższy dochód w 2012 roku w przeliczeniu na osobę wynosił 271,84 złotych) do kilku tysięcy złotych (najwyższy dochód w 2012 roku wynosił 4.800 złotych na osobę). Kadrowa płatnika A. Ś. analizowała składane oświadczenia pod względem formalnym celem ustalenia w oparciu o próg dochodowy w wysokości 400% minimalnego wynagrodzenia na jednego członka rodziny wysokości należnej pracownikowi pomocy przedświadczonej.

Sytuacja majątkowa pracowników spółki (...) w spornym okresie była różna.

Płatnik nie kwestionował rachunkowych wyliczeń podstaw wymiaru składek ustalonych przez ZUS w zaskarżonych decyzjach, a jedynie twierdził, że sporne świadczenia, jako świadczenia socjalne nie powinny być wliczane do podstawy wymiaru składek.

W świetle tak poczynionych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że odwołanie płatnika składek nie zasługuje na uwzględnienie. W przedmiotowej sprawie spór dotyczył podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników podlegających, z mocy art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ust. 1 i 6 oraz art. 83 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowym, chorobowemu, wypadkowemu, oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu. Sąd Okręgowy stwierdził, że zgodnie z regulacją zawartą w art. 18 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 20a ustawy systemowej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi przychód w rozumieniu ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Zamknięty katalog przychodów, które nie podlegają uwzględnieniu do podstawy wymiaru składek zawiera rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 pkt 19 ww. rozporządzenia, nie stanowią podstawy wymiaru składek, świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Sąd Okręgowy odwołał się także do definicji działalności socjalnej określonej w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 4 marca 1994r o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Podniósł, że o tym czy środki Funduszu zostały rozdysponowane zgodnie z kryterium socjalnym decyduje sytuacja życiowa, rodzinna i materialna osób uprawnionych (art. 8 ust.1 cyt. wyżej ustawy), co oznacza, że kryterium socjalne musi być dostosowane do uprawnionej grupy w taki sposób, aby różna sytuacja życiowa, rodzinna, materialna poszczególnych osób wchodzących w skład tej samej grupy (pracowników płatnika) powodowała różną wysokość świadczeń, które otrzymują z Funduszu. Skarżący wypłacił z (...) wszystkim pracownikom w ramach pomocy przedświadczonej (Świąt Bożego Narodzenia) zakwestionowane przez ZUS świadczenia pieniężne, a mianowicie: – w grudniu 2010 roku w kwotach po 700 złotych (za wyjątkiem jednego pracownika A. B., który otrzymał świadczenie w kwocie 490 złotych); – w grudniu 2011 roku w kwotach po 700 złotych; – w grudniu 2012 roku w kwotach po 800

złotych. W ocenie Sądu Okręgowego zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu, w myśl art. 8 ust. 2 ustawy, określa pracodawca w regulaminie, ale musi przy tym uwzględniać treść art. 8 ust. 1 ustawy. Pracodawca nie może, więc ustalić zasad i warunków korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu według dowolnie wybranych przez siebie kryteriów, z pominięciem naczelnej zasady wyrażonej w art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, że przyznawanie tych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu zostało uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. Zasady korzystania z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych u płatnika w okresie od dnia 1 kwietnia 2006 roku do 31 grudnia 2010 roku były regulowane Regulaminem z 2006 roku uchwalonym przez (...) Spółkę z o.o. z siedzibą w G. w uzgodnieniu z przedstawicielem załogi T. B.. Natomiast od dnia 1 stycznia 2011r. zasady korzystania z ZFŚS u płatnika określał nowy regulamin uzgodniony przez płatnika wraz z przedstawicielem załogi T. B.. Zasady rozdziału środków Funduszu na świadczenia rzeczowe zgodnie z § 19 Regulaminu z 2006 roku zależały każdorazowo od decyzji pracodawcy lub upoważnionej przez niego osoby oraz upoważnionej komisji. Natomiast podstawą przyznania pomocy socjalnej finansowanej z Funduszu było pisemne oświadczenie osoby uprawnionej wraz z wyliczoną wysokością dochodów brutto przypadających na osobę w rodzinie, którego wzór zawierał załącznik nr 1. Regulamin z 2011 roku w § 12, podobnie jak wcześniejszy regulamin określał cele, na które mogą być przeznaczone środki funduszu. Przyznanie wszystkich ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależniono w Regulaminie z 2011 roku od złożenia pisemnego wniosku o przyznanie pomocy wraz z pisemnym oświadczeniem osoby uprawnionej z wyliczoną wysokością dochodów brutto przypadających na osobę w rodzinie. Decyzja w sprawie zasad rozdziału środków Funduszu na świadczenia rzeczowe, zgodnie z § 18, należała każdorazowo do Zarządu Spółki i winna uwzględniać sytuację materialną. Regulamin z 2011 roku przewidywał wypłatę z Funduszu Świadczeń Socjalnych przedsięwziętej pomocy finansowej lub rzeczowej w formie bonów towarowych. Z kolei w regulaminie z 2006 roku taka pomoc była przewidziana w § 12 pkt 3 w postaci świadczeń finansowych i rzeczowych w formie bonów towarowych. Nie mniej na podstawie decyzji Zarządu Spółki, podjętej każdorazowo z przedstawicielem załogi T. B., pracownicy w spornym okresie w zamian za bony towarowe otrzymali przedsięwziętą pomoc finansową (porozumienia z dnia 24 listopada 2010 roku, 18 listopada 2011 roku i 23 listopada 2012 roku). Regulaminy nie wprowadzały kryterium, od którego spełnienia zależała wysokość przyznawanej pomocy przedsięwziętej. W tym zakresie każdy regulamin odsyłał do decyzji pracodawcy (Zarządu Spółki). To pracodawca w uzgodnieniu z przedstawicielem załogi miał każdorazowo ustalać wysokość takiej pomocy, której udzielenie zależało od złożenia przez pracownika najpóźniej do 30 kwietnia każdego roku pisemnego oświadczenia z wyliczoną wysokością dochodów brutto przypadających na osobę w rodzinie. O wysokości przyznanej pomocy zgodnie z obowiązującymi u płatnika regulaminami powinna decydować sytuacja materialna w rodzinie pracownika. Zarząd Spółki w uwzględnieniu woli przedstawiciela załogi T. B. ustalił w spornym okresie (2010-2012) dwa progi dochodowe, od których spełnienia była uzależniona wysokość pomocy przedsięwziętej. I tak, przy dochodzie do 400% minimalnego wynagrodzenia na członka rodziny pomoc przedsięwzięta była wyższa, a przy przekroczeniu tego progu dochodowego – niższa. Wysokość pomocy przedsięwziętej zgodnie z przyjętym kryterium 400% minimalnego wynagrodzenia na jednego członka rodziny miała wynosić odpowiednio: w 2010 i 2011 roku – 700 złotych i 490 złotych oraz 800 złotych i 500 złotych w 2012 roku.

W ocenie Sądu Okręgowego kryterium socjalne musi być dostosowane do uprawnionej grupy w taki sposób, aby różna sytuacja życiowa, rodzinna, materialna poszczególnych osób wchodzących w skład tej samej grupy (pracowników płatnika) powodowała różną wysokość świadczeń, które otrzymują z Funduszu. W celu ustalenia i wyboru właściwego kryterium socjalnego pracodawca powinien przed dystrybucją świadczeń socjalnych ustalić sytuację życiową, rodzinną i materialną swoich pracowników. A następnie do tak ustalonej sytuacji dobrać kryterium, które zróżnicuje przyznaną im z Funduszu pomoc. Przy czym prawidłowe ustalenie sytuacji materialnej dotyczącej posiadanych zasobów majątkowych i uzyskiwanych dochodów, sprowadza się nie tylko do ustalenia wysokości wynagrodzenia pracownika zatrudnionego u płatnika, ale dotyczy wszystkich osób, z którymi ten pracownik prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Z kolei sytuacja rodzinna to przede wszystkim liczba członków rodziny, z którymi pracownik prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Natomiast sytuacja życiowa to szczególne okoliczności, które spotykają w pewnych okresach życia człowieka powodując jej pogorszenie, np. w związku z chorobą, śmiercią członka rodziny, utratą

mieszkania, utratą pracy. Dopiero te wszystkie informacje pozwalają w prawidłowy sposób ustalić kryterium socjalne, którym winien kierować się płatnik dokonując dystrybucji spornych świadczeń z funduszu socjalnego.

W ocenie Sądu Okręgowego przyjęte przez pracodawcę przy wypłacie spornych świadczeń kryterium (400% minimalnego wynagrodzenia) nie doprowadziło do zróżnicowania wysokości wypłaconej pracownikom pomocy przedświątecznej. Żaden, bowiem z pracowników płatnika w latach 2011-2012 nie przekroczył progu 400% minimalnego wynagrodzenia na jednego członka rodziny, a w 2010 roku próg ten przekroczyła tylko jedna osoba. Kryterium może nie różnicować wypłaty świadczeń z Funduszu i nadal mieć charakter socjalny, tylko wówczas gdy sytuacja wszystkich uprawnionych pracowników jest zbliżona, co w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca. Ze złożonych przez pracowników oświadczeń majątkowych za 2012 roku wynika, że dochód na jednego członka w ich rodzinach był bardzo zróżnicowany i wynosił od 271,84 złotych do 4.800 złotych.

W ocenie Sądu pierwszej instancji wskazane powyżej kryterium zostało ustalone w takiej wysokości nie po to, aby dostosować je do indywidualnej sytuacji i potrzeb pracowników, ale po to by wszyscy pracownicy otrzymali pomoc przedświąteczna w takiej samej wysokości. Przed wypłatą spornych świadczeń analiza sytuacji rodzinnej i materialnej poszczególnych pracowników na podstawie złożonych przez nich oświadczeń sprowadzała się tylko do ustalenia, czy dochód w rodzinie pracownika nie przekracza 400% minimalnego wynagrodzenia na jedną osobę. Nie spełnia to wymogu indywidualnej analizy sytuacji rodzinnej, materialnej i osobistej pracownika, o którym mowa w art. 8 ust. 1 o ZFŚS.

Sąd Okręgowy powołując się na ugruntowane w tym zakresie orzecznictwo wskazał, że bez znaczenia pozostaje okoliczność, iż wydanie decyzji o przyznaniu spornych świadczeń odbyło się za wiedzą i zgodą przedstawicieli załogi. Płatnik składek administrując funduszem socjalnym, nie może, bowiem czynić tego z pominięciem ustawy i w konsekwencji przez swoje działania uszczuplać zasoby tego funduszu, nawet jeśli odbyłoby się to przy pełnej aprobacie przedstawicieli związków zawodowych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 marca 2011 roku, III AUa 541/2010, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 czerwca 2013 roku, III AUa 324/13 oraz wyrok z dnia 20 czerwca 2012 roku, I UK 140/12, L.).

Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, Sąd pierwszej instancji wskazał, że zwolnione od konieczności opłacania składek na ubezpieczenia są tylko takie wypłaty z zakładowego funduszu socjalnego, których dokonano z zastosowaniem kryterium socjalnego, tj. z uwzględnieniem sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 maja 2012 roku, I UZ 15/12, L., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2009 roku, I UK 121/09, OSN 2011/9-10/133). Biorąc zatem pod uwagę, że sporne świadczenia nie miały charakteru socjalnego, gdyż ich otrzymanie nie zależało od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu, a zatem nie wiązało się z zastosowaniem przez płatnika kryterium socjalnego z art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, należy uznać że świadczenia te stanowią dodatkowe wynagrodzenie pracownika, czyli przychód w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, który to przychód stanowi podstawę wymiaru składek zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej w związku z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Powyzsze orzeczenie zaskarżył apelacją płatnik składek zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 18 ust 1, art. 20 ust. 1, w zw. z art. 21 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, poprzez uznanie, że wypłacona pomoc przedświąteczna stanowiła podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, pomimo sfinansowania jej w całości ze środków funkcjonującego u płatnika składek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i przyznania prawidłowo na zasadach wskazanych w ustawie z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 81 ust. 1 i ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki społecznej finansowanych ze środków publicznych, poprzez uznanie że wypłacona pomoc przed święteczna stanowiła podstawę na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne, pomimo sfinansowania jej w całości ze środków funkcjonującego u płatnika składek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i przyznania prawidłowo na zasadach wskazanych w ustawie z fśś.

3. błąd w ustaleniach faktycznych będących podstawą orzeczenia polegający na przyjęciu, iż płatnik przy wypłacie spornych świadczeń w latach 2010, 2011, 2012 nie brał pod uwagę indywidualnej analizy sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej uprawnionych pracowników, podczas gdy w oparciu o składane przez uprawnionych oświadczenia oraz dane będące w posiadaniu pracodawcy płatnik miał możliwość dokonania oceny sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej pracowników.

Mając na uwadze powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołań płatnika składek, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji lub uchylenie wyroku w całości i poprzedzających go decyzji organu rentowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez organ rentowy w trybie art. 477^{14a} k.p.c., a nadto o zasądzenie na rzecz odwołującego zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

Rozstrzygnięcie sądu I instancji jest prawidłowe i znajduje oparcie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jak i obowiązujących przepisach prawa. Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe, dokonał analizy zebranych dowodów, nie naruszając zasady swobodnej ich oceny

i w oparciu o zasadnie przyjęty stan faktyczny sprawy prawidłowo zastosował konkretnie przywołane przepisy prawa materialnego. Przywołał ugruntowane orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych w zakresie wyjaśniającym, jakie świadczenia wypłacone pracownikom mogą być uznane za świadczenia socjalne oraz, jakie konsekwencje na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych wywołuje nie uznanie wypłaconych świadczeń za świadczenia socjalne. Sąd Apelacyjny podziela zarówno ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego jak i rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie znajdując żadnych podstaw do jego zmiany bądź uchylenia.

W niniejszej sprawie spór dotyczy podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników (podlegających, z mocy art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, i z mocy art. 11 pkt 1 i art. 12 pkt 1 tej ustawy, ubezpieczeniom chorobowemu i wypadkowemu) oraz podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.). Organ rentowy ustalił nową, wyższą podstawę wymiaru tych składek wliczając do niej świadczenia przedświąteczne wypłacone zainteresowanym: M. M. (2), M. M. (1), J. M., A. M. (2), K. M., K. W. (2), Z. Z., D. W., K. W. (1), P. M., S. S., W. S., E. M., R. I., E. J., K. J. (1), G. K., M. N. i A. K..

Zgodnie z art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 ustawy systemowej, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi przychód, o jakim mowa w art.

4 pkt 9 i pkt 10 tej ustawy. Stosownie do powołanego wyżej punktu 9 art. 4 - użyte

w ustawie określenie przychód oznacza przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy. Zgodnie zaś z art. 81

ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób. W świetle art. 12 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity: Dz.U. 2012. 361) za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za nie wykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Zatem wartość świadczeń przedświadczeniowych uzyskanych od pracodawcy jest przychodem pracownika w rozumieniu art. 12 ww. ustawy.

Wyłączenia z podstawy wymiaru składek wynikają z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, które zawiera zamknięty katalog przychodów niestanowiących podstawy wymiaru składek. Na podstawie § 2 ust. 1 pkt 19 ww. rozporządzenia, nie stanowią podstawy wymiaru składek, świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Z niespornych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że u płatnika składek - Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. w spornym okresie obowiązywał od dnia 1 kwietnia 2006 roku do dnia 31 grudnia 2010 r. Regulamin Gospodarowania Środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych z dnia 1 kwietnia 2006 r., a od dnia 1 stycznia 2011 roku nowy Regulamin z 2011 roku, ustalony jak poprzednio przez Zarząd Spółki w porozumieniu z przedstawicielami załogi reprezentującymi interesy pracowników, T. B.. Regulaminy nie wprowadzały kryterium, od którego spełnienia zależała wysokość przyznawanej pomocy przedświadczeniowej, poza ogólnym stwierdzeniem, że wysokość pomocy ma zależeć od sytuacji materialnej pracownika. W zakresie ustalenia kryteriów odnośnie wysokości pomocy regulaminy odsyłały do decyzji pracodawcy (Zarządu Spółki), który w uzgodnieniu z przedstawicielem załogi miał każdorazowo ustalać wysokość takiej pomocy. Regulaminy przewidywały natomiast, że przyznanie wymaga złożenia przez pracownika najpóźniej do 30 kwietnia każdego roku, pisemnego oświadczenia z wyliczoną wysokością dochodów brutto przypadających na osobę w rodzinie. Zarząd Spółki w uwzględnieniu woli przedstawiciela załogi T. B. ustalił w spornym okresie (2010-2012) dwa progi dochodowe, od których spełnienia była uzależniona wysokość pomocy przedświadczeniowej. Wysokość pomocy przedświadczeniowej zgodnie z przyjętym kryterium 400% minimalnego wynagrodzenia na jednego członka rodziny miała wynosić odpowiednio: w 2010 i 2011r. – 700zł i 490zł oraz w 2012r. 800zł i 500zł. Z ustaleń tych, dokonanych na podstawie oświadczeń majątkowych pracowników i list płac i również niespornych wynika, że sytuacja majątkowa pracowników spółki (...) w latach 2010-2012 była różna oraz, że dochody w przeliczeniu na jedną osobę kształtowały się w rodzinach pracowników płatnika od kilkuset złotych (najniższy dochód w 2012 roku w przeliczeniu na osobę wynosił 271,84 złotych) do kilku tysięcy złotych (najwyższy dochód w 2012 roku wynosił 4.800 złotych na osobę), a mimo tego płatnik składek każdorazowo podejmował decyzję o stosowaniu takiego samego kryterium, co w efekcie doprowadziło do wypłaty świadczeń z Funduszu w tej samej wysokości. Nie ma też zarzutu wadliwości ustalenia, że obowiązujące u płatnika kryterium podziału pomocy przedświadczeniowej między uprawnionych w postaci 400% minimalnego wynagrodzenia zostało zaproponowane płatnikowi przez przedstawiciela załogi T. B., który wcześniej uzgadniał to kryterium z kadrową A. Ś.. T. B. i A. Ś. chcieli, aby jak najwięcej pracowników mogło skorzystać z pomocy przedświadczeniowej w takiej samej wysokości i dlatego wybrali takie kryterium. Pracodawca zaakceptował wskazane wyżej kryterium. Do korzystania z pomocy przedświadczeniowej uprawnieni byli wszyscy pracownicy płatnika, za wyjątkiem członków zarządu Spółki. Płatnik w spornym okresie 2010-2012 zatrudniał około 200 osób. W spornym okresie pracownicy otrzymywali wynagrodzenie w wysokości od minimalnego wynagrodzenia do około 6.000 złotych. Tylko zarobki w grupie kierowniczej przekraczały kwotę 6.000 złotych. Nie jest w końcu kwestionowane ustalenie, że minimalne wynagrodzenie w spornym okresie wynosiło kolejno w 2010r. – 1317 zł, w 2011r. – 1386 zł, w 2012r. – 1500 zł, a to oznacza, że pracownik, którego dochód

w rodzinie nie przekroczył na jedną osobę w 2010r. kwoty 5268zł, w 2011r. kwoty 5544zł i w 2012r. kwoty 6000zł, otrzymał pomoc przedświadczeniową w wyższej wysokości.

W tej sytuacji za bezzasadny należy uznać zarzut błędnych ustaleń faktycznych polegający na przyjęciu, iż płatnik nie brał pod uwagę indywidualnej analizy sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej uprawnionych pracowników, skoro z niekwestionowanych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że sytuacja materialna pracowników była różna i to nie tylko w odniesieniu do zarobków otrzymywanych u płatnika, ale przede wszystkim w odniesieniu do dochodów przypadających na jednego członka rodziny, a mimo to wszyscy pracownicy płatnika (za wyjątkiem jednego w 2010r.) otrzymali w 2010r., 2011r. i 2012r. świadczenia w takiej samej wysokości. Wyjaśnić przy tym należy, że wysokość zarobków uzyskiwanych w zakładzie pracy nie stanowi kryterium na podstawie, którego możliwa byłaby ocena sytuacji rodzinnej, majątkowej i życiowej pracowników. Jest to jeden z elementów wpływających na tę sytuację i ją kształtujących, ale niewątpliwie niewystarczający, bo nie uwzględnia chociażby członków rodziny i ich dochodów lub ich brak. Uzupełniająco do ustaleń Sądu Okręgowego dodać jedynie należy, że T. B. na rozprawie w dniu 2 października 2014 r. zeznał, że wysokość przyznanych świadczeń zależała od wysokości kwoty zgromadzonej na koncie ZFŚS, a A. G., że sytuacja materialna pracowników różniła się, bo w różnej wysokości otrzymywali oni wynagrodzenie u tego pracodawcy, a także różna była ich sytuacja rodzinna, a wysokość pomocy uzależniona była od wysokości środków pozostałych na koncie funduszu.

W związku z tym podzielić należy stanowisko Sądu Okręgowego, że sytuacja materialna i rodzinna w żaden sposób nie wpływała na wysokość przyznanych świadczeń, a ustalone przez płatnika kryterium socjalne miało na celu wypłatę w latach 2010-2012 wszystkim pracownikom „świadczenia przedświadczeniowego” w jednakowej wysokości bez względu na ich sytuację materialną, czy też rodzinną. Jakkolwiek wypłata tych świadczeń uzależniona była od spełnienia przez pracownika warunku formalnego, a mianowicie złożenia oświadczenia o wysokości dochodów brutto na jednego członka rodziny, to ostatecznie wypłacona kwota, pomimo niewątpliwie różnych dochodów, była dla wszystkich pracowników taka sama. Stąd też za trafne należy uznać stwierdzenie Sądu I instancji, że zastosowane przez płatnika kryterium nie doprowadziło do zróżnicowania wysokości świadczeń choć sytuacja pracowników zarówno rodzinna jak i materialna nie była porównywalna, a była różna.

Nietrafne okazały się też zarzuty naruszenia prawa materialnego art. 18 ust 1, art. 20 ust. 1, w zw. z art. 21 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 81 ust. 1 i ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki społecznej finansowanych ze środków publicznych oraz § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, poprzez uznanie, że wypłacona pomoc przedświadczeniowa stanowiła podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, zdrowotne, chorobowe i wypadkowe, pomimo sfinansowania jej w całości ze środków funkcjonującego u płatnika składek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy wyjaśnił, dlaczego otrzymane przez zainteresowanych pracowników kwoty pieniężne stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne pomimo, że faktycznie zostały wypłacone z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Trafnie w tym zakresie Sąd Okręgowy zastosował prawo materialne art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z tym przepisem podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników stanowi przychód o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Po myśli art. 4 pkt 9 jest to przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Zgodnie natomiast z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U.2012.361 j.t.) za przychody ze stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych. Sąd

pierwszej instancji słusznie wskazał, że o tym, czy świadczenia wypłacone z Funduszu są zwolnione od opłacania składek na ubezpieczenia społeczne nie decyduje tylko to, że zostały one wypłacone ze środków Funduszu, ale to, że są to świadczenia, o których mowa w art. 8 ust.1 ustawy z dnia o zfsś, czyli świadczenia, których przyznanie i wysokość płatnik uzależnił się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. Za utrwalone należy uznać stanowisko judykatury, że poszczególne świadczenia przyznawane mogą być uprawnionym według różnych kryteriów, tyle że o niezaliczeniu do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia decyduje socjalny charakter tych świadczeń wyrażający się zróżnicowaniem ich wartości w zależności od sytuacji majątkowej, rodzinnej i finansowej. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2014r., I UK 202/13, LEX). W wyroku z dnia 16 września 2009r. Sąd Najwyższy wskazał, że pomoc z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych musi być uzależniona od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracownika. Jeżeli wszyscy pracownicy otrzymali świadczenia o jednakowej wartości, to trzeba je ocenić jako świadczenie dodatkowe pracodawcy. Wypłata bonów towarowych niemająca charakteru socjalnego jest przychodem pracownika w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, który stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Podstawowa zasada dysponowania środkami funduszu została określona w art. 8 ust. 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Zasada ta stanowi, że przyznawanie ulgowych świadczeń i wysokość dopłat z funduszu powinno być uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby korzystającej z funduszu. Nie ma w tym zakresie wyjątków. Nawet regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie może zmienić tej zasady. Stąd świadczenia wypłacone przez pracodawcę z pominięciem owej zasady podstawowej nie mogą być ocenione w sensie prawnym jako świadczenia socjalne, a jeżeli tak, to nie mogą korzystać z uprawnień przyznanych tym świadczeniom przez system ubezpieczeń społecznych. Innymi słowy pomoc z funduszu może być dokonywana jedynie wówczas, gdy uzależnia się jej przyznawanie od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracownika. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009r., I UK 121/09, LEX; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 13 stycznia 2015 r., III AUa 1125/14, LEX). W niniejszej sprawie taka sytuacja nie wystąpiła. Wszyscy pracownicy otrzymali świadczenia przedświadczone o jednakowej wartości, co spowodowało, że świadczenia te trzeba ocenić jako świadczenie dodatkowe pracodawcy.

Podzielić należy pogląd Sądu Okręgowego, że kryterium może nie różnicować wypłaty świadczeń z Funduszu i nadal mieć charakter socjalny, tylko wówczas, gdy sytuacja wszystkich uprawnionych pracowników jest zbliżona, co w przedmiotowej sprawie jednak nie miało miejsca. Za ugruntowane przy tym należy uznać stanowisko judykatury, że ustawa o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych nie upoważnia do tworzenia takich zasad podziału funduszu socjalnego, które pozostawałyby w sprzeczności z jej art. 8 ust. 1, ten zaś przepis wyraźnie powiązał zasady korzystania z ulgowych usług i świadczeń z sytuacją życiową, rodzinną i materialną osób uprawnionych. Jest to tzw. kryterium socjalne, którego przyjęcie przez ustawodawcę prowadzi do wniosku, że jest wykluczone przyznawanie ulgowych usług i świadczeń z Funduszu ogółowi zatrudnionych w tej samej wysokości, według zasady "każdemu po równo", gdyż mało prawdopodobne jest, by dwie osoby uprawnione pozostawały w jednakowej sytuacji materialnej, życiowej i rodzinnej, a tylko taka (lub bardzo zbliżona) pozwalałaby na przyznanie świadczeń w tej samej wysokości. Tym bardziej więc możliwość taką należy wykluczyć, gdy uprawnionymi jest kilka, kilkanaście czy kilkadziesiąt osób. (por. Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2001 r., I PKN 579/00, LEX; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 kwietnia 2015 r., III AUa 1064/14, LEX). W niniejszej sprawie, co wynika z niekwestionowanych przez apelującego ustaleń, wszyscy pracownicy w roku 2011 i 2012 oraz, za wyjątkiem jednego, w 2010, dostali świadczenia przedświadczone w jednakowej wysokości pomimo, że ich sytuacja materialna oraz rodzinna była diametralnie różna. Zatem w pełni uprawnione było stanowisko Sądu I instancji, że podziału środków z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie dokonano w oparciu o kryterium socjalne, a ustalone kryterium 400% minimalnego wynagrodzenia na jednego członka rodziny miało właśnie na celu nie różnicować pracowników w zakresie wysokości świadczeń przedświadczonych. Było to zatem kryterium zrównujące, a nie różnicujące. Ustanowienie progu dochodowego przypadającego na jednego członka w rodzinie w wysokości 400 % minimalnego wynagrodzenia czyniło to kryterium jedynie pozornym kryterium socjalnym. Takie same świadczenia z funduszu socjalnego otrzymali bowiem pracownicy w różnej sytuacji rodzinnej, majątkowej i życiowej. Ale skoro celowym zamierzeniem było, aby każdy pracownik dostał pomoc w tej samej wysokości, to kryterium zostało tak sformułowane, aby zrealizować to zamierzenie.

W tej sytuacji podzielić należy stanowisko Sądu Okręgowego, że wypłata spornych świadczeń, które w istocie nie mają charakteru socjalnego, jest przychodem pracownika w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych, który to przychód stanowi podstawę wymiaru składek zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej w związku z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Jest to przychód ze stosunku pracy. Przyznane pracownikom spółki sporne świadczenia jedynie pozornie były uzależnione od ich sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej, zatem ich wypłacenie wszystkim pracownikom w jednakowej wysokości spowodowało, że świadczenia te trzeba ocenić, jako świadczenie dodatkowe pracodawcy, a nie świadczenia z funduszu świadczeń socjalnych, ze wszystkimi tego konsekwencjami prawnymi tak wobec pracowników, jak wobec płatnika składek.

Nietrafny jest również zarzut naruszenia prawa materialnego § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia M.P. i P.S. z 18.12.1998 r. Przepis ten nie może być interpretowany z pominięciem treści art. 8 ust. 1 ustawy z 4.03.1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Kwestia ta była przedmiotem rozważań SN, który w wyroku z dnia 16.09.2009 r. (I UK 121/09), wyraził stanowczy pogląd, że jeżeli wypłata bonów towarowych nie ma charakteru socjalnego, gdyż nie wiąże otrzymania bonów z kryterium socjalnym, to bony należy uznać za przychód w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, który to przychód stanowi podstawę wymiaru składek.

W konsekwencji powyższych rozważań Sąd Apelacyjny, dzieląc w pełni stanowisko Sądu Okręgowego i nie znajdując podstaw do uwzględnienia zarzutów apelacji w zakresie prawa procesowego i materialnego, na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w pkt 1 sentencji. O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 i § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego urzędu (Dz. U. Nr 163 poz.1349 ze zmianami).

Sędziowie: Przewodniczący: